

Lektionsplan – Ny grønlandsk litteratur – udskoling

Vi anbefaler at du starter forløbet med intro-lektionen som du finder [her](#).

Elevhæftet supplerer tekstlæsningen med en kort introduktion til Grønland baggrundsinfo om forfatterne, teksterne og ordforklaringer, og du kan evt. printe det ud og udlevere til eleverne.

Lektionerne kan sagtens bruges uafhængigt af hinanden hvis du fx vil nøjes med en enkelt tekst.

Lektion 1-2: Homo Sapienne

Forberedelse

Læs kapitlet [Home](#) fra romanen *Homo Sapienne* af Niviaq Korneliussen. Bed eleverne vælge et afsnit som de synes er vigtigt for teksten. Læs evt. også om Niviaq Korneliussen og om teksten i elevhæftet s. 5-6 hvor I også finder ordforklaringer til teksten.

Læsningen kan også foregå på skolen, evt. som højtlesning, men i så fald skal der afsættes ekstra tid.

Print evt. aktivitetsarket [Homo Sapienne](#) ud til gruppearbejde og planlæg evt. sammensætningen af grupper.

Lektionsplan

1. Dialog på klassen (45 min.)

Hvilke passager har eleverne udpeget som de vigtigste? Skriv dem op på tavlen i kompositorisk rækkefølge. Eleverne skiftes til at læse det afsnit højt som de har valgt, og begrunde netop dette valg.

Spørgsmål

- Hvilke afsnit er valgt? Hvilke afsnit er fravalgt?
- Hvad kendetegner de afsnit som klassen har valgt?

- Hvorfor er der sammenfald af nogle afsnit som flere har valgt?
- Hvad kan man sige om kapitlets komposition ud fra afsnittene på tavlen

2. Arbejd i grupper med [aktivitetsarket](#) Homo Sapienne. **(30 min.)**

3. Opsamling på klassen **(15 min.)**

Ekstra

Eleverne arbejder videre med en personkarakteristik af Inuk.

Romanen *Homo Sapienne* egner sig også til værk læsning.

Lektion 3-4: Fremtiden

Forberedelse

Læs novellen [Olíeventyret](#) af Debora Hansen Kleist. Læs evt. også om Debora Hansen Kleist i elevhæftet s. 7-10 samt om Mathias Storch s. 11-12 hvor I også finder en kort beskrivelse af teksten samt ordforklaringer.

Novellelæsningen kan også foregå på skolen, evt. som højt læsning, men i så fald skal der afsættes ekstra tid.

Print evt. aktivitetsarket [Olíeventyret](#) ud til alle elever.

Lektionsplan

1. Arbejd med [aktivitetsarket](#) Olíeventyret. **(30 min.)**

2. Opsamling på klassen. **(15 min.)**

3. Læs kapitlet [Drømmen](#) fra Mathias Storchs roman *Sinnattugaq* højt for klassen. **(10 min.)**

4. Undersøg selv: Hvem var Mathias Storch. Hvad mente han om Grønlands udvikling? Brug s. 11-12 i elevhæftet og suppler med yderligere informationer. **(15 min.)**

5. Opsamling **(20 min.)**

Spørgsmål

- Hvordan adskiller Mathias Storchs fremtidsvision sig fra Debora Hansen Kleists?
- Hvad siger forfatterens fremtidsdrømme om den tid de lever/levede i?
- Er der nogen sammenhæng mellem *Olieeventyret* og *Sinnattugaq*? (intertekstualitet)
- Hvordan tror I en grønlandsk fremtidsnovelle i dag ville være skrevet?

Lektion 5-6: Flersproget lyrik

Forberedelse

Ingen.

Lektionsplan

1. Lyt til [Jessie Kleemanns oplæsning af sit digt](#) (uden titel) fra [digtsamlingen](#) *Arkhticós Dolorôs*. **(5 min.)**

Læs evt. om Jessie Kleemann og om teksten i elevhæftet s. 13-15 hvor I også finder ordforklaringer til digtet.

2. Dialog på klassen om oplevelsen/forståelsen af digtet: **(20 min.)**

Spørgsmål

- Hvad handler det om?
- Hvordan bruges naturen i digtet?
- Hvad mon forfatteren vil fortælle ved at bruge tre sprog i sit digt?
- Hvad synes I de forskellige sprog betyder for jeres oplevelse af digtet?
- Minder digtet jer om noget andet I har læst eller oplevet?

3. Arbejd selv: Eleverne skal nu selv skrive deres eget digt, hvor de bruger mindst tre sprog på samme måde som Jessie Kleemann – det vil sige, at digtet skal kunne læses, selvom man ikke forstår alle sprogene. Eleverne skal selv vælge hvilke sprog de vil bruge. **(25 min.)** (Giv evt. færdiggørelse af digtet for som lektie til næste gang)

4. Eleverne læser deres digte højt for hinanden på klassen. Hæng dem evt. op på klassens opslagstavle. **(35 min.)**

5. Dialog på klassen: (10 min.)

- Hvordan har det været at blande sprogene?
- Beriger det digtet?
- Eller går der noget tabt?
- Hvordan tror I det er at leve i et land som Grønland, hvor man til daglig er nødt til at tale flere sprog?

Lektion 7: Hun står i nordenvind

Forberedelse

Læs novellen [Maalia](#) af Nina Kreutzmann Jørgensen. Læs evt. om Nina Kreutzmann Jørgensen og om teksten i elevhæftet s. 16– 17 hvor I også finder ordforklaringer til teksten.

Novellelæsningen kan også foregå på skolen, evt. som højtlesning, men i så fald skal der afsættes ekstra tid.

Lektionsplan

1. Se denne [video](#) af nordlys over isen ved Ilulissat taget af Aningaaq Rosing Carlsen fra Visit Greenland og fortæl/læs følgende højt for klassen: (5 min.)

Denne novelle gør brug af en myte fra den oprindelige åndetro i Grønland. Ifølge åndetroen var naturen besjælet, og de forskellige naturfænomener var knyttet til myter om ånderne.

Nordlyset opstod ifølge åndetroen når himmelånderne eller luftånderne spillede bold med et hvalroskranie. Himmelånderne var afdøde mennesker der var kommet op i dødsriget i himlen. På grønlandsk kaldes de Qullermiut. (Hør her hvordan det udtales.) Myterne fortæller om åndemanere der var så uheldige at blive fanget af himmelånderne når de var på ånderejse. Himmelånderne brugte åndemaneren som en bold eller slog ham med kæppe til blodet dryppede.

Man siger i Grønland at man ikke skal fløjte efter nordlyset, for så kan ånderne komme og tage én.

2. Se [musikvideoen](#) til sangen *Maalia* af Nina Kreutzmann Jørgensen. **(5 min.)**
3. Læs digtet/sangteksten til sangen *Maalia* på side 42 i teksten. (højt eller for sig selv) **(5 min.)**
4. Kig på [illustrationen på side 6 i pdf'filen](#) til novellen her som er skabt af billedkunstneren Naja Rosing-Asvid. **(5 min)**
5. Diskuter på klassen: **(25 min.)**
 - Hvorfor fløjter Maalia – i løbet af novellen – og til sidst da hun ser på nordlyset?
 - Hvad symboliserer nordlyset i novellen?
 - Hvad sker der med Maalia igennem musikvideoen.
 - Hvordan bidrager myten om himmelånderne til jeres forståelse af novellen?
 - Hvordan bidrager billedet til jeres forståelse af novellen?
 - Hvordan bidrager musikvideoen til jeres forståelse af novellen?
 - Hvordan bidrager digtet/sangteksten til jeres forståelse af novellen?
 - Drøft: Hvad kan de forskellige teksttyper (modaliteter) bidrage med i forhold til hinanden?

Ekstra

I grupper skal eleverne udarbejde en flermodal fortælling således at en elev fx står for teksten, en elev for udarbejdelsen af et billede, en elev for et digt osv. Eleverne må selv bestemme hvilke modaliteter de vil arbejde med.